

The presentation of the influence of the Educational Interactions of faculty members and students with librarians on Scientific Products: Grounded Theory Approach

Hossein Narimani, Safiyeh Tahmasebi Limooni, Mitra ghiasi

1. PhD Student, Department of Information Knowledge and Science, Babol Branch, Islamic Azad University, Babol, Iran.

2. Assistant Prof. Department of Information Knowledge and Science, Babol Branch, Islamic Azad University, Babol, Iran .

3. Assistant Prof. Department of Information Knowledge and Science, Babol Branch, Islamic Azad University, Babol, Iran

10.22080/eps.2023.22391.2070

Date Received:

2021-10-21

Date Accepted:

2023-1-23

Keywords:
Educational
Interactions,
Scientific
Productions,
Grounded Theory,

Purpose: The relationship between faculty members and students with librarians is one of the important areas in academic interactions. It has a significant impact on the scientific and research capacity of the university. The purpose of this study was to provide a model for educational interactions among faculty members and students with librarians and their impact on scientific products.

Methodology: This research is based on qualitative approach and using data - foundation method. Data collection tool was open questions and in order to collect information theoretical sampling was used with purposeful method, based on which the questions were distributed among faculty members and librarians.

Findings: The analysis of qualitative data was carried out using coding method based on systematic design of grounded theory of corbin and strauss (2008). Accordingly, the required data were collected and through open coding, encoding - based, selective coding of categories, were recognized. After reviewing and comparing these codes, the common themes were identified and the subjects were reviewed with backgrounds and theoretical foundations of conformity and common concepts. After performing open coding, in axial coding, concepts (codes) were common and semantically similar. Finally, the model was designed. The results showed that in terms of knowledge sharing , knowledge experiences , knowledge and knowledge and information as core categories and causal conditions (skill training and knowledge literacy , interaction and knowledge experiences) , contextual factors (university communication, culture and use of information and communication skills) and outcomes (increased scientific production , cost management and team work) were identified.

Conclusion: Conferring inadequate studies inspecting factors affecting the educational interactions of the studied community will be essential role in identifying the educational information needs and providing specialized information resources in order to support researchers and improve scientific products. These interactions, collaborations, contributions, and experiences of faculty and students with the librarian will help advance the university's development goals.

Innovation and originality: The importance of this research from a theoretical point of view is due to the Study gap in this field. To present a clear picture of the experiences of professors, students and librarians of the university, which will lead the way in the macro decisions of the university for the advancement and development of education. Therefore, it can be said that the current research has the necessary innovation in terms of implementation

* **Corresponding Author:** Safiyeh Tahmasebi Limooni

Email: Sa.tahmasebi2@gmail.com

Address: Department of Information Knowledge and Science, Babol Branch, Islamic Azad University, Babol, Iran .

ارائه الگوی تاثیر تعاملات آموزشی اعضای هیات علمی و دانشجویان با کتابداران بر تولیدات علمی: رویکرد داده بنیاد

حسین نریمانی، صفیه طهماسبی لیمونی، میترا قیاسی.

۱. دانشجویی دکتری، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، واحد بابل، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران. hnarimani10@gmail.com
۲. استادیار، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، واحد بابل، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران. (نویسنده مسئول) Sa.tahmasebi2@gmail.com
۳. استادیار، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، واحد بابل، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران. mighiasi@gmail.com

10.22080/eps.2023.22391.2070

چکیده:

هدف: ارتباط اعضای هیات علمی و دانشجویان با کتابداران یکی از عرصه‌های با اهمیت در تعاملات دانشگاهی است که تأثیر بهسازی در افزایش ظرفیت علمی و پژوهشی دانشگاهها دارد. هدف این پژوهش تبیین الگوی تعاملات آموزشی اعضای هیات علمی و دانشجویان با کتابداران و تأثیر آن بر تولیدات علمی است.

روش‌شناسی: روش پژوهش کیفی و با به کارگیری روش پژوهش داده‌بنیاد انجام گرفته است. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، سوالات باز بود و به منظور گردآوری اطلاعات از نمونه‌گیری نظری باروش هدفمند استفاده شد، که بر مبنای آن سوالات بین 20 نفر از اعضای هیات علمی و کتابداران توزیع و جمع‌آوری شد.

یافته‌ها: تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی با استفاده از فرایند کدگذاری مبتنی بر طرح نظام‌مند راهبرد نظریه داده‌بنیاد کوربین و اشتراوس (2008) انجام شد. بر اساس این طرح داده‌های مورد نیاز گردآوری و ۶ طریق کدگذاری باز، کدگذاری محوری، کدگذاری گزینشی مقوله‌ها، زیرمقوله‌ها احصا شدند. پس از بررسی و مطابقت این کدها و حذف کدهای تکراری، کدهای مشترک تعیین و مقولات با پیشینه و مبانی نظری تطابق و مفاهیم مشترک بازنگری شدند. بعد از انجام عملیات کدگذاری باز، در مرحله کدگذاری محوری، مقایمه (کدها) مشترک و مشابه از نظر معنایی تعیین و طبقه‌بندی شدند. در نهایت مدل طراحی شد. یافته‌ها نشان داد از مجموع 139 کد باز شناسایی شده 43 کد محوری و در نهایت 15 کد انتخابی شناسایی شدند که در قالب مدل پارادیمی شامل تعاملات و ارتباطات، تعامل تجربیات دانشی و دانش و اطلاعات ضروری به عنوان مقوله‌ی محوری و شرایط علی (آموزش مهارت‌ها و سواد اطلاعاتی، تعامل و تجربیات دانشی)، عوامل زمینه‌ای (نارسایی در اشاعه داشت، نارسایی فرهنگی - اجتماعی و نارسایی اقتصادی)، شرایط مداخله‌گر (ملاحظات خاص سازمانی و ضربات افسای اطلاعات پژوهشی)، راهبردها (ارتباطات دانشگاهی، فرهنگ‌سازی و استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات) و پیامدها (افزایش تولیدات علمی، مدریت هزینه و کار تیمی) قرار گرفت.

نتیجه‌گیری و پیشنهادات: عوامل موثر شناسایی شده در تعاملات آموزشی جامعه مورد بررسی نقش اساسی در شناسایی نیازهای اطلاعاتی، آموزشی و تأمین منابع اطلاعاتی تخصصی در راستای حمایت از بهبود تولیدات علمی دارد. این تعاملات، ممکاری، اشتراک داشته‌ها و تجربیات استاید و دانشجویان با کتابدار باعث پیشبرد اهداف و برنامه‌های توسعه دانشگاه می‌شود.

نوآوری و اصالت: اهمیت این پژوهش از لحاظ نظری، به دلیل وجود خلاعه مطالعاتی در این زمینه است. از لحاظ کاربردی نیز، با ارائه مدل پارادیمی، تصویری روشن از تجربیات استاید، دانشجویان و کتابداران دانشگاه ارائه دهد که در تصمیم-گیری‌های کلان دانشگاه برای پیشبرد و توسعه آموزش راهگشا باشد. لذا می‌توان گفت پژوهش حاضر از لحاظ اجرا از نوآوری لازم برخوردار است.

تاریخ دریافت

۱۴۰۰/۰۷/۱۷

تاریخ پذیرش

۱۴۰۱/۱۱/۰۳

کلیدواژه‌ها:

تعاملات آموزشی،
تولیدات علمی،
نظریه داده‌بنیاد،

نویسنده مسئول: صفیه طهماسبی لیمونی

آدرس: استادیار، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، واحد بابل، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران

ایمیل:

Sa.tahmasebi2@gmail.com

Extended abstract

The relationship between faculty members and students with librarians is one of the important areas in academic interactions. It has a significant impact on the scientific and research capacity of the university. The purpose of this study was to provide a model for educational interactions among faculty members and students with librarians and their impact on scientific products. This research is based on qualitative approach and using data - foundation method. Data collection tool was open questions and in order to collect information theoretical sampling was used with purposeful method, based on which the questions were distributed among faculty members and librarians. The analysis of qualitative data was carried out using coding method based on systematic design of grounded theory of corbin and strauss (2008). Accordingly, the required data were collected and through open coding, encoding - based, selective coding of categories, were recognized. After reviewing and comparing these codes, the common themes were identified and the subjects were reviewed with backgrounds and theoretical foundations of conformity and common concepts. After performing open coding, in axial coding, concepts (codes) were common and semantically similar. Finally, the model was designed. The results showed that in terms of knowledge sharing , knowledge experiences , knowledge and knowledge and knowledge and information as core categories and causal conditions (skill training and knowledge literacy , interaction and knowledge experiences) , contextual factors (university communication, culture and use of information and communication skills) and outcomes (increased scientific production , cost management and team work) were identified.

Introduction: the university is of The most familiar and popular hopeful institution for the development of scientific products in the country (Jami, 2011). The institution of the university is one of the main cultural-scientific institutions of any society that places the burden of education on the youth of any society according to the three basic missions: knowledge production (research), knowledge transfer (education) and providing scientific-social and cultural services (publication). Is responsible and must show a comprehensive effort in the creation and growth of scientific professionals in the community itself (Bagheri Heidari, 2016). One of the new missions in universities is to increase scientific and research productions. Given that scientific production in universities is one of the indicators of dynamism and maturity of societies, one of the powerful resources and tools for the production of science and research can undoubtedly be the use of libraries and databases. Named intelligence services, which in the last two decades has caused an upward trend in the production of science in the world and also in Iran (Ghaffari et al., 2019). Therefore, if we consider the university as a system, the activities of the library and librarians as a subsystem affect the performance of the whole system. And shows the importance of identifying teacher-student educational and research interactions with librarians in the process of scientific production. The importance of collaboration between librarians and academics in enhancing the academic success of students and research capacity has been increasingly recognized in universities. The purpose of this paper is to identify the factors affecting the educational and research interactions of faculty members and students with librarians on scientific products.

Methodology: This research is based on qualitative approach and using data - foundation method. Data collection tool was open questions and in order to collect information theoretical sampling was used with purposeful method, based on which the questions were distributed among faculty members and librarians. The analysis of qualitative data was carried out using coding method based on systematic design of grounded theory of corbin and strauss (2008). Accordingly, the required data were collected and through open coding, encoding - based, selective coding of categories, were recognized. After reviewing and comparing these codes, the common themes were identified and the subjects were reviewed with backgrounds and theoretical foundations of conformity and common concepts. After performing open coding, in axial coding, concepts (codes) were common and semantically similar. Finally, the model was designed..

Discussion and results: The results showed that in terms of knowledge sharing , knowledge experiences , knowledge and knowledge and knowledge and information as core categories and causal conditions (skill training and knowledge literacy , interaction and knowledge experiences) , contextual factors (university communication, culture and use of information and communication skills) and outcomes (increased scientific production , cost management and team work) were identified. In this research, the teacher-student educational interaction with the librarian is considered as a pivotal phenomenon, because its traces exist in parts of scientific-research productions and play a pivotal role. Causal conditions: a category that directly affects the central category, ie the educational interaction of teacher-student with the librarian. Three categories of interactions and communication, interaction of knowledge experiences and necessary knowledge and information were identified as causal conditions affecting the central phenomenon. Intervener Conditions: General context conditions that can affect the main issue. Organizational specific considerations and the disadvantages of disclosing research information have been identified as two intervening categories affecting the central phenomenon. Underlying conditions: Inadequacy in knowledge dissemination, socio-cultural failure and economic failure have been identified as underlying conditions affecting the central phenomenon. Strategies: Specific

actions or interactions that result from a phenomenon. Academic communication, culture building and the use of information and communication technology were identified as strategies in this study. Many interviewees believe that teacher-teacher-student, teacher-student, teacher-student-librarian interactions, holding conferences and training sessions between professors, students, and librarians improve university communication. Also, the use of new educational and communication technologies and strengthening the culture of teamwork and knowledge sharing increases the desire of individuals to conduct research in the direction of scientific production.

Conclusion: Based on the findings of the present study, interactions and communication, interaction of knowledge experiences and necessary knowledge and information are conditions that affect the impact of educational interactions between faculty members and students with librarians on scientific products. This effect, however, is not a pure effect but is mediated by other factors. In fact, the intervening conditions and mediators guide such influence. These conditions include specific organizational considerations and the disadvantages of disclosing research information. These factors can influence scientific productions by influencing the research interactions of faculty members and students with librarians. Strategies and strategies affecting the educational interactions of faculty members and students with librarians include: academic communication, culture building, and the use of information and communication technology.

Since the Cooperation is the most important strategy for the development and empowerment of the university. It is suggested in of interaction between professors and students with librarians use influential, decision-making, creative and innovative managers in policy-making and planning in order to take steps to improve scientific productions through comprehensive planning and culture-building.

Keywords: Educational Interactions, Scientific Productions, Grounded Theory.,

Reference:

- Bagheri Heydari, F. (2016). Effective Factors on Academic Identity of Students (Case Study: Payame Noor, Azad and None-Profit University).Iranian Journal of Culture in the Islamic University, 5 (17), 587-600, (Persian).
- ghaffari, S., rahimzadeh, R., faraji, A. (2019). Evaluation of Factor affecting the use and utility of information Zheyghanhay Joined by Faculty members of Tabriz University of Medical Sciences during 2018-2019. , 12(45), 75-89.
- Jami, Fahimeh (2011). Evaluation in the Department of Mathematics, Faculty of Education, Herat University. Master Thesis. Shahed University. (In Persian).
- Strauss, A.Corbis J (2011). Principles of Qualitative Research Methodology: Basic Theory, Procedures and Methods. Translated by Buick Mohammadi. Tehran: Institute of Humanities and Cultural Studies. (In Persian).

Funding: There is no funding support

Conflict of interest: Authors declared no conflict of interest

Acknowledgments: The authors wishes to thank the respectful who helped this research

مقدمه :

نهاد دانشگاه از نهادهای اصلی فرهنگی - علمی هر جامعه‌ای است که بار آموزش و پرورش جوانان هر جامعه را با توجه به سه رسالت بنیادی، تولید دانش(پژوهش)، انتقال دانش(آموزش) و ارائه خدمات علمی - اجتماعی و فرهنگی(نشردانش) بر عهده دارد و باید تلاشی همه‌جانبه در راه ایجاد و رشد متخصصان علمی جامعه از خود جامعه نشان دهد(Bagheri Heidari, 2016). و اگر بخواهد به عنوان یک موجودیت تاثیرگذار باقی بماند بایستی رسالت‌های خود را با نیازهای جامعه هماهنگ کند تا کانون تمرکز برای تحول و دگرگونی شود karamkhani, et al, (2019). رسالت آموزشی بیشترین تاثیر را در توسعه دانشگاه دارد(kolaei darabi, Taghvaeeyazdi, 2019). که توجه به آن در برنامه‌ریزی آموزشی دانشگاه برای تربیت نیروی انسانی ماهر، به عنوان یک عامل آموزشی، تاثیرگذار در تولید علم است. با توجه به مسئولیت خطیری که بر عهده جامعه دانشگاهی است، همواره باید بر ارتقای کیفیت تولیدات علمی تأکید کنند، که لازمه دستیابی به کیفیت مناسب در تولیدات علمی، شناسایی و یافتن مشکلات، تناکها، توانمندی‌ها و تلاش در جهت حل و رفع مسائل و استفاده بهینه از منابع و امکانات است(Hosseini, Izadi, & Alizadehsani, 2019). پدیده‌های مانند وضعیت زیست بوم‌های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، جغرافیایی و سازمانی(karamkhani, et al, 2019)، جهانی شدن، دنیای مجازی، فضای سایبری، مدیریت دانش، اقتصاد دانش‌بنیان، توسعه حرفه‌ای، ساختارهای جدید، توسعه فن‌آوری، ارتباطات، تغییرات جهانی، تکثیر و تنوع رشته‌های دانشگاهی، برنامه‌ها، محتواها، ساختارهای نظامهای آموزش عالی را دست‌خوش تغییر و تحول قرار داده است. کما این که دانشگاه از کارکرد سنتی خود فاصله گرفته و به بازتعریف رسالت‌های خویش پرداخته است(Farasatkhah, 2019). از رسالت‌های نوین در دانشگاه‌ها، افزایش تولیدات علمی و پژوهشی است. با توجه به این که تولیدات علمی در دانشگاه‌ها از جمله شاخص‌های پویایی و بالندگی جوامع نیز محسوب می‌شود، یکی از منابع و ابزارهای قدرتمند در راستای تولید علم و پژوهش را بدون شک می‌توان استفاده از کتابخانه‌ها و پایگاه‌های اطلاعاتی نام برد، که در دو دهه اخیر باعث بوجود آمدن روند صعودی در تولید علم در جهان و همچین ایران، گردیده است(Ghaffari, Rahimzadeh & Faraji, 2019). آموزش در اساسی‌ترین مفهوم خود به عنوان تعامل بین یادگیرنده با استاد و محتوى توصیف شده است. اکثر پژوهشگران تعامل را درکن و پایه اصلی تمام آموزش‌ها دانسته‌اند. تعامل می‌تواند به صورت گسترده‌ای در اثربخشی و کارایی فرایند آموزش فراگیر شود و عامل اساسی برای طراحی و برنامه‌ریزی آموزشی باشد(Pourjamshidi, 2016).

پژوهش هم برآیند و نتایج آموزش مستمر است(Danaeifard, Khaefelahi & Yazdani, 2011). در اواخر قرن نوزدهم، Winsor کتابخانه را قلب دانشگاه و محل طبیعی آموزش معرفی کرد. به اعتقاد وی کتابداران و استادان دانشگاه در آموزش دانشجویان نقش یکسانی دارند و باید در این امر با یکدیگر همکاری کنند. Wilhelm Leibniz در قرن ۱۷ کتابدار را عامل یاری‌دهنده در آموزش می‌داند Albury کتابداران می‌توانند مانند یک مشاور، مسیر صحیح پژوهش را در مرحله‌ی اطلاع‌یابی نشان دهند، حرفة آن‌ها آگاهی از محل اطلاعات است(Moradi Moghadam, 2019). که به عنوان مشاور، مربی و استاد جدید؛ مشاور علمی و مشاور اطلاعاتی و پژوهشی، یاری رسان پژوهشگر از ابتدای پژوهش تا انتشار نتایج پژوهش هستند. یکی از جنبه‌های مهم همکاری بین کتابخانه‌ها با دانشگاه تنوین برنامه‌های آموزشی است که با توجه به پیچیده بودن آن نیازمند همکاری گسترشده‌ای از سیستم آموزشی دانشگاه به صورت یک تیم فعال مشکل از اساتید دانشگاه نماینده دانشجویان، کارکنان آموزشی و کتابداران کتابخانه دانشگاه، است. اداره یک برنامه دانشگاهی بدون یک برنامه‌ریزی آموزشی مفصل و مفید همانند پرواز هوایپما بدون قطب‌نما است و در این حالت احتمال رخداد فاجعه حتمی است. بنابراین برنامه‌ریزی آموزشی از پیش تعیین شده و مناسب برای یکارکجی منابع حمایتی مکانات و خدمات ارائه شده توسط کتابخانه‌ها ضروری است. کتابخانه باید از چیزی که قرار است تدریس شود به چه ترتیب و در چه مرحله و این که نتایج چه می‌شوند آگاه باشد. حتی استفاده از کتابخانه باید توسط دانشگاه از قبل برنامه‌ریزی شود تا به شناسایی منابع مناسب و مرتبط در موقعیت‌های مختلف یادگیری پردازند(Arua, 2011). همکاری کتابدار با اساتید و دانشجویان یک فرآیند پیچیده و زمان‌بر است و تلاش مدیران ارشد دانشگاه‌ها برای حفظ همکاری و مشارکت تاثیر شگرفی بر تولیدات علمی دارد(Nguyen & Tuamsuk, 2021). اگر دانشگاه را به عنوان یک سیستم در نظر بگیریم، دارای زیرسیستم‌هایی است که باهم در ارتباطند و عملکرد هریک از آن‌ها بر کل عملکرد سیستم تاثیرگذار هستند(Asemi & Zalzadeh, 2012). کتابداران به دلیل تبحر در گردآوری، پردازش، ذخیره و بازیابی اطلاعات آموزش مهارت‌ها و سواد اطلاعاتی، سازماندهی، ذخیره‌سازی، و اشاعه دانش(Hassanzadeh, 2011)، می‌توانند در فرایند پژوهش نقش مفید و مؤثری داشته باشند و از پژوهش‌های تکراری جلوگیری کنند(Moradi Moghadam, 2019) و به عنوان یک زیرسیستم در عملکرد کل سیستم تاثیرگذارند. ارتباط دانشجویان با اساتید و کتابداران یکی از عرصه‌های بالهیمت و تاثیرگذار در تعامل دانشگاهی است. مثلث آموزش (استاد-دانشجو-محتری) سال‌هast که به عنوان یک الگوی آموزشی مفید به صورت یک نظریه‌ای ارزشمند وجود دارد(Saif, 2014). اما بررسی جنبه‌های ارتباطی آموزشی با توجه به ظهور فن‌آوری‌های نوین و توسعه و گسترش هر روز آن‌ها نیازمند بررسی برای اجرایی نمودن آن به عنوان یک چارچوب در آموزش دانشگاهی است. در یک محیط دانشگاهی آموزش موفق زمانی حاصل می‌شود که دانشجویان بتوانند با محتوا، وسایل ارتباطی و آموزش‌دهنده، به خوبی تعامل برقرار کنند. افراد از طریق تعامل با دیگران می‌توانند از تجربیات و دانش آن‌ها بهره ببرند(Tabasi & Sayedi Nazarlu, 2011).

وجود تعاملات و ارتباطات عمیق بین ذنی‌فنان آموزش در دانشگاه‌ها بیانگر جدی بودن آموزش و بهطور کلی تر توسعه یافتنگی رشته‌های علمی است. اکثر پژوهش‌های انجام شده، به نقش تعاملات آموزشی استاد - دانشجو و استاد - کتابدار پرداخته‌اند و پژوهشی که تعامل استاد - دانشجو - کتابدار را به صورت همزمان مورد بررسی قرار داده، یافت نشد، در حالی که بیشتر پژوهش‌های خارجی حاکی از تاثیر همکاری و تعامل کتابداران بر فعالیت‌های پژوهشی هستند. به همین دلیل پژوهش حاضر با هدف ارائه الگوی تاثیر تعاملات آموزشی اعضای هیات‌علمی و دانشجویان با کتابداران بر تولیدات علمی با رویکرد داده‌بنیاد(Grounded theory) انجام شد استفاده از یک روش کیفی که بتواند با اتخاذ

رویکردی اکتشافی و با توجه به تفاسیر کنشگران از لایه‌های پنهان این پدیده پرده بردارد، انتخابی عاقلانه به نظر می‌آمد. نتایج حاصله از این پژوهش می‌تواند تصویری روشن از تجربیات استاید، دانشجویان و کتابداران ارائه دهد که در تصمیم‌گیری‌های کلان دانشگاه برای پیشبرد و توسعه آموزش و پژوهش راهگشا باشد.

تعامل دارای تعريف زیادی است و ممکن است هر کس از آن تعریف منحصر به خود داشته باشد. Krosky And Wales (1976) تعامل را به عنوان مبادله دوسویه پیام‌ها بین دو انسانی که به عمل ارتباطی پرداختند، می‌دانند که به دگرگونی و تغییر در یکی از آن‌ها یا هردوی آن‌ها می‌انجامد (John Dewey, Yazdani, 2013). تعامل را عنصر اصلی و تعیین‌کننده فرآیند آموزش می‌داند. او می‌گوید: تعامل زمانی روی می‌دهد که دانشجو اطلاعات جامعی که از دیگران به او انتقال یافته است را شکل دهد و دانشی با کاربرد و ارزش فردی و شخصی بسازد (Shahidi & Zarif Sanyaani, 2013).

Larillard (2000)، نیز به اهمیت تعامل در آموزش تاکید داشته و معتقد است که آموزش در محیط دانشگاهی باید چیزی فراتر از دستیابی به اطلاعات و محتوا بوده و شامل مشارکت با دیگران در جهت توسعه شناختی بادیگرنده باشد. این مشارکت باید از طریق تعاملات میان استاد و دانشجو و نیز دانشجویان با یکدیگر صورت پذیرد. اما این تعامل بدون محتوای آموزشی، یک تعامل بی‌هدف است. Jefferson & Arnold (2009) نیز عقیده دارند رویکرد مناسب آموزشی می‌باشد که آموزش در محیط دوطرفه استاد با دانشجویان و تشکیل کارگروه‌های آموزشی، بهره‌گیری از فن‌آوری‌های مناسب آموزشی مانند استفاده از محیط وب و فن‌آوری اطلاعات در محیط‌های آموزشی باشد (Jafarzadeh, 2014). یکی از راههای کلیدی برای معنادار کردن آموزش در کیفیت تدریس، کیفیت کارکنان کتابخانه است. کتابداران باید در درجه اول صدای حرفه‌ی کتابداری و همچنین سرآمدۀ‌ای آموزشی باشند. بنابراین، کتابداران کتابخانه دو نقش مدیریت کتابخانه و آموزش به دانشجویان و یا ارباب رجوع را ایفا می‌کنند (Arua, 2011). این حقیقت که تا چه حد یک استاد می‌تواند مطلب مورد نظرش را به شکلی کامل بیان کند، جای بحث دارد. زیرا یک استاد نمی‌تواند به تمامی دانشجویان که نیاز به فهم موضوعی دارند، به طور انحصاری موضوعی را ابلاغ کند. این به خاطر این است که دانش پویا و دینامیک است و آموزش دانش به مفهوم «هنر و علم فراگیری و استفاده از دانش» است. مهم این است چگونه از دانش فراگرفته شده استفاده شود نه این که چه چیزی آموزش داده می‌شود (zolfagharian, aminbeikokhti, & jafari, 2018).

بنابراین دانشجویان باید در جستجوی مستقل اطلاعات توانند شوند، از ارزش اطلاعات در پژوهش باخبر باشند، و بدانند که دانش چگونه ذخیره و عرضه می‌شود، و چه سیستم‌های برای پردازش دانش وجود دارد. همکاری بین اعضای هیأت علمی و کتابداران کتابخانه است که آن‌ها را موفق به مکان‌یابی، دسترسی، ارزیابی و استفاده موثر از اطلاعات می‌نماید و آموزش می‌بینند که به طور مستقل بیاموزند (Arua, 2011).

ایجاد تعامل بین کتابداران و استاید و دانشجویان سرمایه اجتماعی پویایی را ایجاد می‌کند (McBurney et.al, 2020). کتابداران باید از طریق مشارکت در سراسر جامعه دانشگاهی، در آموزش و یادگیری مبتنی بر پژوهش، از سه طریق: آموزش سواد اطلاعاتی و مشاوره اطلاعاتی؛ طراحی دوره‌های آموزشی موردنیاز؛ و توسعه فضاهای یادگیری، کمک کنند (Gullbekk, et.al, 2019). همچنین در فعالیت‌های پژوهشی دانشگاه‌ها، برای بیان سوالات پژوهشی؛ زمینه‌ی پژوهش؛ موضوعات اجتماعی داغ؛ روش پژوهش؛ تجزیه و تحلیل داده‌ها؛ جمع‌آوری و پردازش داده‌های پژوهشی در بخش «مجموعه داده‌ها» نقش فعالی داشته باشند (Zhiyi et.al, 2018). مشارکت در آموزش و پژوهش، مهارت‌های کتابداران را در ارائه خدمات پشتیبانی پژوهشی بهبود می‌بخشد. شواهد آن هم رشد و پیشرفت تولیدات علمی نویسنده‌گان کتابداری و اطلاع‌رسانی در مجالات علمی غیرکتابداری و اطلاع‌رسانی در موضوعات بین‌رشته‌ای مثل بازیابی اطلاعات و ارتباطات علمی، آموزش مراجع و آموزش سواد اطلاعاتی است (Borrego et.al, 2018). انتساب «کتابداران پژوهشی» باعث افزایش مشارکت کتابداران دانشگاهی در فرایندهای ارتباطات علمی است (Gabbay and Shoham, 2018). بنابراین نگرش دانشگاه نسبت به همکاری استاد، دانشجو با کتابداران نگرشی مثبت باشدو از نقش کتابخانه در آموزش و پژوهش غافل نماند (Yousef, 2010).

تعامل استاد - دانشجو با کتابداران در مبانی نظری و تحریی تولیدات علمی - پژوهشی، نیازمند توجه و پژوهش به شرایط موجود در دانشگاه‌ها است. علی‌رغم آن که سودمندی و کارآمدی تعامل استاد - دانشجو با کتابداران در دانشگاه‌ها پذیرفتی است، اما بدون برخورداری از مدل مناسب جهت پیاده‌سازی آن و اقتباس کورکورانه از سایر دانشگاه‌ها در این حوزه، نه تنها نمی‌تواند کمک مؤثری به پیشبرد اهداف تعامل استاد - دانشجو با کتابداران در دانشگاه تلقی گردد، بلکه حتی عدم انتظامی با ویژگی‌های فرهنگی، اقتصادی و آموزشی دانشگاه‌ها، آسیب‌های بنیادی به ساختار تعامل استاد - دانشجو با کتابداران در دانشگاه وارد آورد.

از سوی دیگر جمع‌بندی کلی از پژوهش‌های صورت‌گرفته در داخل و خارج از کشور نشان می‌دهد که اولاً پژوهش‌های کمی در حوزه تعاملات آموزشی و پژوهشی اعضای هیأت علمی و دانشجویان با کتابداران صورت گرفته است. ثانیاً بیشتر پژوهش‌ها در حوزه ارتباط بین استاد - دانشجو - کتابخانه و ارتباطات علمی، درسی و عاطفی بین استاد - دانشجو صورت گرفته است که نقش آن در تولید علم بیان نشده است. ثالثاً برخی پژوهش‌های انجام شده به موضوعاتی از قبیل شناسایی عوامل مؤثر بر تولید علم بدون درنظر گرفتن نقش تعاملی این سه گروه پرداخته‌اند و موضوع شناسایی و سنجش تعاملات آموزشی نادیده گرفته شده است. از سوی دیگر بیشتر پژوهش‌های خارجی حاکی از تأثیر همکاری و تعامل کتابداران بر فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی هستند، و نقش کتابداران در این میان بر جسته‌تر است. همچنین الگوهای ارائه شده در پژوهش‌های خارجی، الگوهای آموزش و یادگیری در محیط الکترونیکی است و با توجه به این که کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی به عنوان مراکز اصلی گردآوری و سازماندهی منابع اطلاعاتی، در عصر تنوع محمل‌های اطلاعاتی برای انتقال اطلاعات و داده، ابزار لازم را برای آموزش و توسعه پژوهش فراهم می‌کنند. لذا می‌توان گفت تاکنون هیچ گونه مطالعه‌ای برای شناسایی و سنجش تأثیر تعاملات آموزشی استاد - دانشجو با کتابداران بر تولیدات علمی انجام نگرفته است و اهمیت و ضرورت انجام این پژوهش از لحاظ نظری، به دلیل وجود خلاء مطالعاتی در این زمینه است. از لحاظ کاربردی نیز، با ارائه الگویی ترکیبی با تلفیقی نتایج این پژوهش می‌تواند تصویری روشن از تجربیات استاید، دانشجویان و کتابداران دانشگاه ارائه دهد که در تصمیم‌گیری‌های کلان دانشگاه وای پیشبرد و توسعه آموزش راهگشا باشد. لذا می‌توان گفت پژوهش حاضر از لحاظ اجراء از نوآوری لازم برخوردار

است. با عنایت به این که سازماندهی دانش در دانشگاهها، توسط کتابداران متخصص انجام می‌شود، بنابراین شناسایی تعاملات بین کتابدار با استاد و دانشجو ضروری است. لذا پژوهش حاضر در صدد پاسخگویی به این سوال است که الگوی تاثیر تعاملات آموزشی اعضای هیات علمی و دانشجویان با کتابداران بر تولیدات علمی کدام است؟

روشن شناسی :

پژوهش حاضر با رویکرد کیفی و با استفاده از نظریه داده‌بنیاد انجام گرفته است. خردماهی استفاده از این روش داده‌بنیاد به کاربری آن باز می‌گردد. رویکرد نظریه‌پردازی داده‌بنیاد گردآوری و تحلیل داده‌ها و نظریه‌ای است که از داده‌ها استنتاج می‌شود زمانی که گردآوری و تحلیل داده‌ها متوقف شد نظریه حاصل درک عمیقی در ارتباط با موجودیت‌های مورد مطالعه فراهم می‌کند. این تئوری‌ها و گزاره‌ها به شکلی نظاممند و بر اساس داده‌های واقعی تدوین می‌شوند، پژوهشگر به جای این که مطالعه خود را با نظریه‌ای از پیش تعیین شده آغاز کند لجاز می‌دهد نظریه از دل داده‌ها پدیدار شود(Hariri, 2016).

جامعه‌ی آماری پژوهش حاضر شامل اعضای هیات علمی و کتابداران بود. نمونه‌گیری در روش نظریه داده‌بنیاد در دو بعد صورت گرفت: در بعد اول، نمونه‌گیری از افراد مورد مصاحبه با سوال باز صورت گرفته که عموماً نمونه‌گیری از نوع هدفمند است، اما در بعد دوم، با نمونه‌گیری نظری مواجه هستیم. در نمونه‌گیری نظری محققان داده‌ها را تحلیل می‌کنند و از نتایج حاصل از این تحلیل جهت تصمیم‌گیری در خصوص جایگاه بعدی نمونه‌گیری استفاده می‌کنند. این فرایند را نمونه‌گیری نظری می‌گویند، زیرا نظریه حاصله سمت و سوی گردآوری داده‌ها در آینده را تعیین می‌کند(Farasatkhah, 2019). تعداد نمونه‌ها در این پژوهش ۲۰ نفر بودکه به دلیل بیماری کووید-۱۹، در زمان گردآوری اطلاعات و عدم رضایت افراد به ارتباط مستقیم، و با همکاری خبرگان ۵ پرسش باز طرح شد، و به صورت دستی و الکترونیکی به جامعه‌ی موردنظر برای بیان نظر به اندازه شناخت و دیدگاه خود ارسال شد. در پرسشنامه با طرح پرسش‌هایی ابتدا چارچوب مصاحبه، شامل معارفه، بیان علت مصاحبه و تعریف کلی از تعامل آموزشی استاد - دانشجو و کتابدار ارائه و سپس سوال‌های باز پژوهش بر اساس ساختار طراحی شده از افراد پرسیده شد.

پس از تکمیل سوالات، متن پاسخ‌ها، به همراه یادداشت‌های برداشته شده از پاسخ‌ها و نظرات پاسخ‌گویان برای تجزیه و تحلیل مورد استفاده قرار گرفت. برای تجزیه و تحلیل متن پاسخ‌ها از روش تجزیه و تحلیل تم^۱ که در پژوهش‌های کاربرد گسترده‌ای دارد استفاده شد. ارسال سوالات، تا زمانی که اشاعر نظری به دست آید امامه داده شد، از ارسال سوالات به نفر شانزدهم به بعد، تکرار در اطلاعات دریافتی مشاهده شد، اما این روند برای اطمینان تا نفر بیست امامه یافته، پس از تکمیل سوالات و پیاده‌نمودن آن‌ها، با پرش زدن متن پاسخ‌ها، مفهوم‌پردازی، مقوله‌بندی و دسته‌بندی آن‌ها در مقوله‌های اصلی و فرعی، تحلیل داده‌ها با استفاده از روش کدگذاری باز و محوری و طبقه‌بندی واحدهای متنی موجود، طبقه‌های معنی‌داری و منطقی(تم) انجام شد. رعایت اصل رازداری در انتشار اطلاعات و محترمانه نگه داشتن آن‌ها، آزادی واحدهای پژوهش مورد پژوهش در ترک مطالعه و رعایت حقوق مؤلفین در استفاده از متنون از این مطالعه رعایت شدند.

در این پژوهش به منظور تکوین نظریه‌ی پژوهش، داده‌های گردگاری شده از طریق گردگاری نظری تحلیل شد. برای این منظور ابتدا کدهای مناسب به بخش‌های مختلف داده‌ها اختصاص یافت. این کدها در قالب مفهوم تعیین گردیده که آن را کدگذاری باز می‌نامند، سپس پژوهشگر با اندیشه‌یدن در مورد ابعاد متفاوت این مقوله‌ها و یافتن پیوندهای میان آن‌ها به گردگاری محوری اقدام نمود. لازم به ذکر است که در جریان این کدگذاری‌ها پژوهشگر با استفاده از نمونه‌برداری نظری و با توجه به مفاهیم پدیدارشده از دل داده‌ها به گردآوری داده‌ها در مورد افراد، رخدادها و موقعیت‌های مختلفی پرداخت که تصویر غنی‌تری از مفاهیم و مقوله‌های حاصل فراهم نمود. سرانجام با کدگذاری انتخابی مقوله‌ها پالایش شده و با طی این فرایندها در نهایت چارچوب نظری پژوهش پدیدار شد. در ادامه پس از شناسایی ابعاد و مؤلفه‌ها، روابط بین مؤلفه‌ها و ابعاد شناسایی شده، یکی از ابعاد به عنوان طبقه‌ی محوری (مفهوم محوری) است که در تحقیق در نظر گرفته می‌شود^۲ و سایر ابعاد در طبقات شرایط علی(Aین شرایط باعث ایجاد و توسعه پدیده محوری می‌شوند؛ شرایط مداخله‌گر، شرایط مداخله‌گر، شرایط عامی قلمداد می‌شوند که همراه با عوامل زمینه‌ای، راهبردها را تحت تأثیر قرار می‌دهند؛ شرایط زمینه‌ای(شرایط عمومی و گسترده‌ای هستند که بر توسعه یا تهدید پدیده و یا به عبارتی بر رونق یا اهمیت پدیده اثر می‌گذارند؛ راهبردها)استراتژی‌هایی هستند که بیانگر تعاملات و فعالیت‌هایی بوده که در واکنش به پدیده می‌محوری و تحت تأثیر شرایط مداخله‌گر و عوامل زمینه‌ای اتخاذ می‌شوند) و بیامدها(اشارة به بیامدها اشاره از به کارگیری استراتژی‌ها و اقدامات به کار گرفته شده توسط سازمان دارد، در مدل قرار گرفته(Beiraghipanah, et.al. 2020). در پژوهش حاضر برای ارزیابی کیفیت پژوهش و کسب روایی و پایایی ابزار از اصطلاحات چهارگانه باورپذیری^۳، اطمینان‌پذیری^۴ و تاییدپذیری^۵ به شرح زیر استفاده شد:

۱- قابلیت اعتبار یا باورپذیری: پژوهشگر با صرف زمان کافی، تایید فرایند پژوهش توسط سه متخصص، استفاده از دو کدگذاری برای کدگذاری از چند نمونه متن سوالات باز برای کسب اطمینان از دیدگاه کدگذاران، استفاده از پرسش‌های عینی قابل اندازه‌گیری مانند یادآوری به افراد برای ارائه‌ی نمونه‌های عینی تعاملات پژوهشی افراد با کتابداران و تولیدات علمی، میزان موثق بودن داده‌های پژوهش را به حد قابل قبولی افزایش داده است. بدطور کلی معیارهای درگیری مداوم، استفاده از تلفیق در پژوهش، بازنگری، نظارت، استفاده از شواهد، کارهایی است که برای تحقق باورپذیری در تعیین سطح روایی پژوهش انجام شده است

¹. Thematic analysis

². Credibility

³. Portability

⁴. Reliability

⁵. Verifiability

۲- انتقال پذیری: هدف از این معیار قابلیت انتقال و تعمیم نتایج به دست آمده به سایر گروه‌ها و محیط مشابه است (حریری، ۱۳۸۵). برای حصول اطمینان از انتقال پذیری یافته‌های پژوهش، از سه متخصص در مورد یافته‌های پژوهش مشورت گرفته شد. همچنین برای تایید معیار انتقال پذیری، اطلاعات جمعیت‌شناسخی اشرکت‌کنندگان در مطالعه، نشان می‌دهد که افراد در این پژوهش گروهی از اعضای هیات علمی و کتابداران بودند که سال‌های متمادی در تحقیق موضوع مورد پژوهش کوشیده‌اند و جزء اعضای هیات علمی و متخصصین آموزشی و پژوهشی فعال در حوزه‌های مورد بررسی نیز بودند. در تمام مراحل انجام پژوهش جزئیات پژوهش و یاداشت‌برداری‌ها با دقت بالا ثبت و ضبط شد.

۳- اطمینان پذیری: برای رسیدن به بعضی از مقیاس‌های اطمینان‌پذیری وجود یک رویه و ثبات در جمع‌آوری داده‌ها ضروری است (Stommel & Wills, 2004). اگر یافته‌های یک پژوهش نزدیک و در ارتباط با یکدیگر باشند، بدین معنا است که خواننده قادر خواهد بود که کفایت تجزیه و تحلیل را از طریق پیگیری فرایند تصمیم‌گیری پژوهشگر، ارزیابی کند. بنابراین اطمینان‌پذیری زمانی محقق می‌شود که پژوهشگر دقت علمی یافته‌ها را اثبات کرده باشد. بر این اساس برای اثبات دقت علمی یافته‌ها در پژوهش حاضر ابتدا تمامی متن توسط پژوهشگران نت‌برداری شد و سپس همه متنون تهیه شده تبدیل به گزاره‌هایی برای انجام کدگذاری گردیدند.

۴- تایید پذیری: تایید پذیری یک معیار فرایندی و تدریجی و مداوم است. ثبت مرحله به مرحله داده‌ها و توالی زمانی فرایند جمع‌آوری داده‌ها در تایید پذیری بسیار مهم است. در پژوهش حاضر جهت تایید پذیری، کلیه یافته‌های پژوهش و چگونگی تحلیل و تفسیر آن‌ها مستند شده و در هر مرحله ثبت و گزارش شده است. برای این‌که یافته‌های پژوهش مورد تایید قرار گیرد کلیه جزئیات در تمام مراحل توسط پژوهشگران به دقت ثبت و ضبط شد.

شکل ۱: فرایند تحلیلی مدل‌سازی، از مقوله‌ها و مضامین تا ارائه مدل

یافته‌های پژوهش

تجزیه و تحلیل داده‌های این پژوهش بر اساس دستورالعمل‌های Strauss & Corbin, (2011) انجام گرفت. این شیوه شامل سه مرحله‌ی اصلی کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی است. در نهایت مدل کیفی پژوهش بیان شده است: کدگذاری باز اولین مرحله در تجزیه و تحلیل داده‌ها و کدگذاری است. در طول مرحله کدگذاری باز، داده‌های حاصل از سوالات به دقت بررسی شد. مقوله‌های اصلی و مقوله‌های فرعی مربوط به آن‌ها مشخص شدند و خرده‌مقوله‌ها تعبین شدند. واحد اصلی تحلیل برای کدگذاری باز مفاهیم بودند. رونوشت پاسخ‌ها برای یافتن مقوله‌های اصلی، مقوله‌ها، خرده‌مقوله‌ها به‌طور منظم بررسی شد. طی این فرایند کدگذاری تعداد ۱۳۹ کد باز، ۴۳ مفهوم و در نهایت ۱۵ مقوله استخراج و ویژگی‌های آن‌ها در گروه‌های مورد بررسی شناسایی شد.

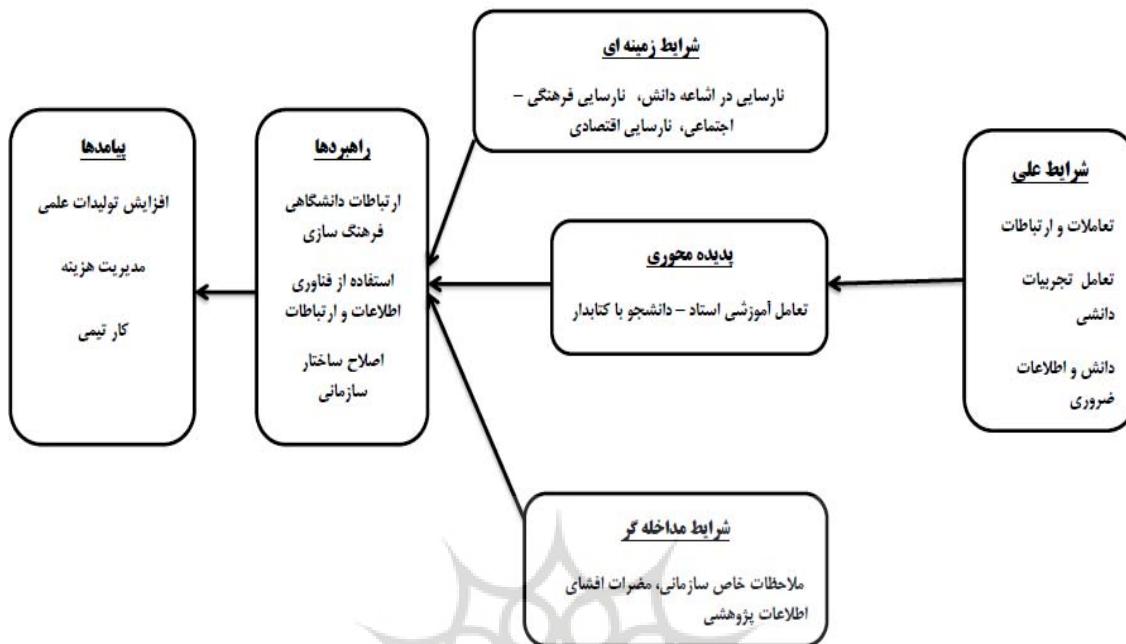
^۱. Demography

تعاملات آموزشی دانشجو با دانشجو و کتابدار	فرهنگ سازی
تعاملات آموزشی استاد با دانشجو	
تعاملات آموزشی استاد با کتابدار	
فرهنگ سازی اشاعه و جذب دانش	
فرهنگ سازی کار تیمی	
استفاده از فناوری های نوین آموزشی	استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات
استفاده از روش های آموزشی نوین	
ساختار منمرک	
سلسله مراتب سازمانی	اصلاح ساختار سازمانی
اصلاحات ساختار اموزشی	
عدم رعایت قوانین و مقررات پژوهشی	
عدم شناخت قوانین اخلاق پژوهشی و رعایت آن	ملاحظات خاص سازمانی
عدم آگاهی از قوانین علم سنجی و کتاب سنجی	
عدم قوانین تصویب طرح ها و پیشنهادهای پژوهشی	شرایط مداخله گر
عدم شفافیت در نتایج پژوهش ها	
ناتوانی در تجزیه و تحلیل	ضرمات افسای اطلاعات پژوهشی
افزایش تولیدات علمی	
جلوگیری از اتلاف منابع	مدیریت هزینه
استفاده صحیح از منابع	
افزایش مشارکت	پیامدها
تصمیم گیری مشارکتی	کار تیمی

کدگذاری انتخابی، این مرحله از کدگذاری فرایند یکپارچه سازی و بهبود مقوله ها برای شکل گیری نظریه است (Strauss & Corbin, 2011) که بر اساس نتایج دو مرحله قبلی کدگذاری که به عنوان مراحل مقدماتی و زمینه ساز برای تئوری پردازی، مقوله ها و روابط مقدماتی را به عنوان سازه ها و اصول اصلی تئوری در اختیار می گذارند، به تولید تئوری پرداخته و به این ترتیب مقوله محوری را به شکلی نظام مند به دیگر مقوله ها ربط داده و آن روابط را در چارچوب یک روایت روشی می کنند همچنین مقوله هایی که نیازمند بهبود و توسعه بیشتری هستند را اصلاح می کند. بر اساس ابعاد و نشانگرهای شناسایی شده در مورد تأثیر تعاملات آموزشی اعضای هیات علمی و دانشجویان با کتابداران بر تولیدات علمی دانشگاه مازندران، مدل مفهومی با 15 مقوله اصلی و 43 مقوله محوری به شرح زیر است. برای این منظور از رویکرد استراوس و کورین در نظریه پردازی داده بنیاد استفاده شد و مدل پارادایمی حاصل در شکل 2 ارائه گردید:

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی برگزاری جامع علوم انسانی

شکل ۲: مدل پارادایم کدگذاری محوری تعامل آموزشی استاد - دانشجو با کتابدار

در این پژوهش، تعامل آموزشی استاد - دانشجو با کتابدار به عنوان پدیده محوری در نظر گرفته شده است، زیرا ردپای آن در بخش‌های از تولیدات علمی - پژوهشی وجود داشته و نقش محوری را دارد.

شريط على: مقوله‌ای که به طور مستقیم بر مقوله محوری یعنی تعامل آموزشی استاد - دانشجو با کتابدار تأثیر می‌گذارد. سه مقوله تعاملات و ارتباطات، تعامل تجربیات دانشی و دانش و اطلاعات ضروری به عنوان شريط محوری شناسایی شدند. تغییر شريط سیاسی، اقتصادی و اجتماعی و فناوري بهشت موقعيت دانشگاهها را متاثر می‌سازد و بر برنامه‌ها و فعالیت‌های آموزشی تأثیر می‌گذارد. وجود قوانین دستوپاگير و ساختار غیرمنعطف باعث می‌گردد که تعامل استайд و دانشجویان با کتابداران کمتر شده و در برنامه‌ریزی‌های آموزشی از کتابداران کمتر استفاده گردد. اشاعه اطلاعات، تسمیه و انتقال دانش توسط استайд به دانشجویان و کتابداران و تشویق آنان به تولیدات علمی و مشارکت در طرح‌های پژوهشی و نیازمندی اولویت‌های پژوهشی و نیازهای آموزشی می‌تواند به تأثیرگذاری مثبت تعاملات استاد - دانشجو با کتابدار در تولیدات علمی منجر گردد.

شريط مداخله گر: شريط زمينه‌ای عمومی که می‌تواند بر مسئله اصلی تأثیر گذارد. ملاحظات خاص سازمانی و مضرمات افشايان اطلاعات پژوهشی به عنوان دو مقوله مداخله گر اثرگذار بر پدیده محوری شناسایی شده‌اند. دانشگاه‌های خصوصاً دانشگاه‌های دولتی به دلیل ارتقا از بودجه عمومی کشور و همچنین فلسفة وجودیشان که همانا علیم و تربیت نیروي انسانی باسوساد و باتجربه است، در قبال وظایفی که طبق قانون می‌بایست انجام دهند و به هر دلیلی موفق به انجام یا عدم انجام آن شده‌اند باید پاسخگو باشند. دانشگاه‌ها به دلیل تبعات منفی و هزینه‌بر بودن شفاقت امور و ترس از کپی‌برداری از تولیدات علمی تمایل به اختلاف تولیدات تا قبل از آزمایش و تولید نهایی آن دارند. همچنین در برخی مواقع ناتوانی در تجزیه و تحلیل و عدم آگاهی و شناخت از قوانین اخلاقی پژوهش و قوانین علم‌سنجی و کتاب‌سنجی باعث کاهش عملکرد دانشگاه‌ها در تولیدات علمی می‌گردد.

شريط زمينه اي: شريط خاصی که می‌تواند بر روی کلیه مقوله‌ها و مضامین تأثیر گذارد. نارسياي در اشاعه دانش، نارسياي فرهنگي - اجتماعي و نارسياي اقتصادي به عنوان شريط زمينه‌ای اثرگذار بر پدیده محوری شناسایي شده‌اند. وجود برخی ویژگی‌ها در منابع انسانی مانع اجرای كامل و موثر جهت ایجاد تعامل مثبت و سازنده می‌گردد. عدم تمایل برخی استайд، دانشجویان و کتابداران به جذب، اشاعه و تولید دانش باعث می‌گردد که ارزش تولیدات و پژوهش‌های علمی در دانشگاه‌ها حفظ نشود. همچنین وجود مشکلات ناشی از بودجه جهت انجام پژوهش و آموزش باعث کاهش تمایل افراد جهت تعامل در پژوهش و یادگیری می‌گردد.

راهبردها: کنش‌ها یا برهمکنش‌های خاصی که از پدیده محوری منتج می‌شود. ارتباطات دانشگاهی، فرهنگ‌سازی و استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات به عنوان راهبردها و استراتژی‌ها در این پژوهش شناسایی شدند. بسیاری از مصاحبه شوندگان بر این اعتقادند که، تعاملات آموزشی استاد با استاد، استاد با دانشجو، استاد – دانشجو با کتابدار، برگزاری همایش و نشستهای آموزشی بین اساتید و دانشجویان و کتابداران باعث بهبود ارتباطات دانشگاه می‌گردد. همچنین استفاده از فناوری‌های نوین آموزشی و ارتباطی و تقویت فرهنگ کاریمی و تسهیم دانش موجب می‌گردد که تمایل افراد جهت انجام پژوهش در راستای تولیدات علمی افزایش یابد.

پیامدها: پیامدها خروجی حاصل از استخدام راهبردها هستند. افزایش تولیدات علمی، مدیریت هزینه و کار تیمی از پیامدهای پدیده محوری است. برنامه‌های آموزش عالی در بخش آموزش و تولیدات علمی، هنگامی برای ذی‌نعمان مانند دانشجویان، اساتید و کتابداران و موسسات آموزش عالی و دانشگاهیان، معنادار است که ذی‌نعمان بتوانند از دستاوردهای آن استفاده نمایند. تقریباً تمامی مصاحبه شوندگان از جمله پیامدهای تعامل آموزشی استاد – دانشجو با کتابداران را افزایش تولیدات علمی و مدیریت هزینه‌ها و افزایش کاریمی دانسته‌اند. این افراد اعتقاد دارند دانشگاه‌ها ابزار مهمی در تسهیلت تولیدات علمی هستند، نگارش برنامه‌هایی که اجرای آن باعث افزایش تعامل استاد – دانشجو با کتابدار می‌گردد، می‌تواند به عنوان یک عامل موثر در موفقیت و بهره‌وری تولیدات علمی قید گردد.

بحث و نتیجه گیری:

بر مبنای یافته‌های پژوهش حاضر، تعاملات و ارتباطات، تعامل تجربیات دانشی و دانش و اطلاعات ضروری شرایطی هستند که بر تأثیرگذاری تعاملات آموزشی اعضای هیأت علمی و دانشجویان با کتابداران بر تولیدات علمی موثرند. این تأثیر اما یک تأثیر محض نیست بلکه با میانجی عوامل دیگر صورت می‌پذیرد. درواقع، شرایط مداخله‌گر و واسطه‌ای چنین تأثیرگذاری را هدایت می‌کنند. این شرایط عبارتند از: ملاحظات خاص سازمانی و مضرات افسای اطلاعات پژوهشی. این عوامل با اثرگذاری بر تعاملات آموزشی اعضای هیأت علمی و دانشجویان با کتابداران می‌توانند تولیدات علمی را متاثر کنند. بر اساس نتایج پژوهش McBurney et.al (2020) این تعاملات سرمایه اجتماعی پویایی ایجاد می‌کند، که در راستای نتایج پژوهش Gullbekk, et.al (2019) نیازمند طراحی دوره‌های آموزشی موردنیاز و توسعه فضاهای یادگیری است، همچنین نتایج این پژوهش با پژوهش Arua (2011)، همخوانی دارد. امروزه مهارت دسترسی سریع و استفاده موثر از منابع مختلف اطلاعاتی نه تنها برای دانشجویان و دانشگاهیان، بلکه برای سایر اقشار جامعه ضروری احتساب ناپذیر است. میزان تولید و گستره انتشار اطلاعات بهنحوی است که امکان همگامی با تحولات موجود را بسیار دشوار ساخته است. آموزش استفاده از منابع اطلاعاتی، مشاوره آموزشی و آموزش شیوه‌های نوین یادگیری با توجه به تغییر شرایط سیاسی، اقتصادی و اجتماعی و فناوری به شدت موقیت دانشگاه‌ها را متأثر می‌سازد و بر برامه‌ها و فعالیت‌های آموزشی تأثیر می‌گذارد. وجود قوانین دست‌ویاگیر و ساختار غیرمنعطف باعث می‌گردد که تعامل اساتید و دانشجویان با کتابداران کمتر شده و در برنامه‌ریزی‌های آموزشی از کتابداران کمتر استفاده گردد.

راهبردها و استراتژی‌های تأثیرگذار بر تعاملات آموزشی اعضای هیأت علمی و دانشجویان با کتابداران عبارتند از: ارتباطات دانشگاهی، فرهنگ‌سازی و استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات. پژوهش‌های Gabbay and Shoham (2018), Jafarzadeh (2014) و zolfagharian, aminbeidokhti. & jafari (2018) به نتایج مشابه نتایج این پژوهش دست یافته‌ند. ارتباطات آموزشی (همایش‌ها، نشستهای جلسات)، استفاده از فناوری‌ها و روش‌های نوین آموزشی، فرهنگ‌سازی و کاریمی و تبادل اطلاعات با توجه به ساختار آموزشی دانشگاه نیز در افزایش تولیدات علمی تأثیرگذارند که در این میان نتایج ارزیابی و گزینش کمی و کیفی منابع اطلاعاتی و سیستم‌های اطلاعاتی و شناسایی و سنجش تولیدات علمی دانشگاه، نه تنها در راستای تحلیل وضعیت علمی دانشگاه مؤثر است، بلکه انکاس نتایج آن می‌تواند بر بخش‌های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی کشور نیز تأثیرگذار باشد. درواقع این مرافق متوالی لازم است طی شود تا بتوان شاهد اثرگذاری تعاملات آموزشی اعضای هیأت علمی و دانشجویان با کتابداران بر تولیدات علمی در دانشگاه بود. این راهبردها هم نمی‌توانند به طور کامل و دقیق اجرا شوند، بدین این که به بسترهایی که لازم است برای تحقق آن‌ها، فراهم شود، توجه گردد. پس از اجرای راهبردها و استراتژی‌های تأثیرگذار بر تعاملات آموزشی اعضای هیأت علمی و دانشجویان با کتابداران لازم است به پیامدهای تعاملات آموزشی اعضای هیأت علمی و دانشجویان با کتابداران در دانشگاه توجه گردد. این مسئله که وجود این تعاملات چه پیامدهایی می‌تواند داشته باشد، حائز اهمیت است. این پیامدهای افزایش تولیدات علمی و مدیریت هزینه و کاریمی. لازم به ذکر است که این پیامدهای نهایی نیستند، بلکه در مراحلی از تغییر تعاملات آموزشی اعضای هیأت علمی و دانشجویان با کتابداران ممکن است به متابه شرط علی یا شرط مداخله‌گر عمل نمایند، بنابراین، چنین پیامدهایی دارای وجه احتمالی هستند. برقراری روابط فعال و ارتباط خوب با دانشکده‌ها پیشرفتی مهم برای کارکنان کتابخانه است که با اساتید در تدریس و برنامه‌ریزی آموزشی به صورت کاریمی همانگ باشند. این موضوع هم راستا با نتایج پژوهش McBurney et.al (2020) و Zhiyi et.al (2018) است. مطالعه Gabbay and Shoham (2018) نشان داد که اکثر اعضای هیأت علمی نسبت به همکاری آموزشی و پژوهشی با کتابداران در کتابخانه دانشگاه دیدگاه مثبتی دارند و از نقش کتابخانه در تدریس و پژوهش قدردانی کردند و به نتایج مثبت و تأثیرگذار این تعامل در افزایش تولیدات علمی اشاره نمودند که با نتایج این پژوهش همخوانی دارد. در مطالعه Arua (2011) این نتیجه به دست آمد که با بررسی پژوهش‌ها و درنظر گرفتن تجربیات کتابداران و اعضای هیأت علمی می‌توان راههای مختلفی یافت که اساتید از طریق آن بتوانند با کتابداران کتابخانه به منظور ارائه آموزش معنی‌دار همکاری نمایند و از این نظر با نتایج یافته‌های Huang et.al (2017) هم راستا است. همچنین، مطالعات Nguyen & Tuamsuk (2019) و Gullbekk, et.al (2021) به نقش موثر این تعاملات در افزایش و ارتقای تولیدات علمی اشاره شده است و از این نظر با نتایج این مطالعه همخوانی دارد. هرچند این الگوی طراحی شده می‌تواند بخشی از عوامل موثر بر تعاملات آموزشی و نقش آن در تولیدات علمی باشد اما نشان‌دهنده همه عوامل نیست و عواملی مثل نقش دولت، تعاملات عاطفی و شخصیتی، تعاملات پژوهشی، عوامل فردی-اجتماعی و سعادت‌آخلاقی در

این الگو دیده نشده است. آگاهی و دانش مدیران ارشد دانشگاه از اهمیت و قابلیت‌های کتابخانه و کتابداران، امری مهم است که تاثیرگذار بر نوع تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌گذاری‌ها است و نگاه فردی و غیرسیستمی مدیران، چالش اصلی تعاملات استاد-دانشجو با کتابدار است. باورها و نگرش‌های مدیران ارشد و تصمیم‌سازان سطوح کلان امری زودگذر است و تغییر نگرش‌ها در نتیجه تغییر مداوم سطوح مدیریتی از مسایل مهم عدم تعاملات موثر با کتابدار محسوب می‌شود. برای جلوگیری از نفوذ و سوگیری مدیران ارشد در اجرای برنامه‌ها، کتابخانه دارای طرح و برنامه‌ریزی هدفمند و مستقلی بر مبنای چشم‌انداز دانشگاه باشد تا از نفوذ مدیران در اجرای هدف اصلی کتابخانه ممانعت به عمل آید. ذکاوت و مهارت مدیریتی مدیران دلسوز و صاحب‌فکر و خلاق و حضور مشاورانی از جنس کتابدار در کنار مدیران ارشد برای نظارت و کنترل مداوم، در پیشبرد اهداف دانشگاه تاثیر بهسزایی دارد.

بر اساس یافته‌های پژوهش و تجربه پژوهشگران در این پژوهش پیشنهاد می‌شود :

در سیاست‌گذاری و تدوین خط‌نمایی تعامل بین استادان و دانشجویان با کتابداران از مدیران بانفوذ، تصمیم‌ساز، خلاق و مبتکر استفاده شود

تا با برنامه‌ریزی جامع و فرهنگ‌سازی در بهبود تولیدات علمی گام برداشته شود.

با برگزاری کارگاه‌ها و سمینارهای آموزشی در راستای آگاهسازی و ارتقای سطح تفکر سنتی مدیران عالی و تصمیم‌ساز اقدام شود تا جایگاه و رسالت کتابداران بیش از پیش عیان شود.

انتصاب «کتابدار پژوهشی» می‌تواند باعث افزایش مشارکت کتابداران دانشگاهی در فرایندهای ارتباطات علمی شود که به نفع هر دو عضو هیات‌علمی و کتابخانه دانشگاهی خواهد بود.

برای جلوگیری از نفوذ و سوگیری مدیران ارشد در اجرای برنامه‌ها، کتابخانه باید دارای طرح و برنامه‌ریزی هدفمندی و مستقل بر مبنای چشم‌انداز دانشگاه باشد تا از نفوذ مدیران در اجرای هدف اصلی کتابخانه ممانعت به عمل آید.

در تصمیم‌گیری‌ها و تدوین برنامه‌های درسی و آموزشی از تجربه استاد، دانشجو، کارکنان آموزش و کتابخانه با تشکیل کمیته‌هایی بهره برد.

یافته‌های این پژوهش در شناسایی اولویت‌های آموزشی و پژوهشی دانشگاه و حمایت از محققان، امکان‌پذیر کردن انجام فعالیت‌های پژوهشی گستره و چالش‌برانگیز و بهبود روش‌های تحقیق با استفاده از رویکرد داده‌بندیاد مفید خواهد بود. از محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان به عدم برگزاری مصاحبه حضوری با توجه به شرایط به وجود آمده ناشی از ویروس کرونا اشاره کرد.

References

- Asemi, A.; Zalzadeh, E. (2012). Information systems with emphasis on library and information systems. Tehran: Ketabdar.[In Persian]
- Arua, U. (2011). A Framework of Cooperation between Academic Staff and Library Staff for a Meaningful University Education for Students. Library Philosophy and Practice (e-journal). Paper 510. <http://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/510>
- Bagheri Heidari, F. (2016). Effective Factors on Academic Identity of Students (Case Study: Payame Noor, Azad and None-Profit University). , 5(17), 587-600.[In Persian]
- Borrego, Á. Jordi A., Cristóbal U., (2018). Librarians as Research Partners: Their Contribution to the Scholarly Endeavour Beyond Library and Information Science. The Journal of Academic Librarianship,44(5). DOI:10.1016/j.acalib.2018.07.012
- Beiraghipanah E, Askari A, Naami A, Rousta A.(2020), Presenting a local marketing model with emphasis on consumers' attitudes in order to buy Iranian products with a customer information behavior approach. ;(2)7.URL: <http://hii.knu.ac.ir/article-1-2946-fa.html>.[In Persian]
- Danaeifard, H., Khaefelahi, A., & Yazdani, S. (2011). Determining universities' external and internal factors affecting academic members' morale. Higher Education Letter, 4(14), 9-29. [In Persian]
- Farasatkah, M. (2019). Qualitative Research Methodology in Social Sciences with imphasis on "Grounded Theory" (GTM grounded theory). Tehran: Agah Publications[In Persian]
- Gabbay, L. K.; Shoham, S. (2016), Scholarly communication and academic librarians, Library & Information Science Research 38 , 170–179. 10.1016/j.lisr.2016.04.004
- ghaffari, S., rahimzadeh, R., faraji, A. (2019). Evaluation of Factor affecting the use and utility of information Zhayghanhay Joined by Faculty members of Tabriz University of Medical Sciences during 2018-2019. Journal of Knowledge Studies, 12(45), 75-89. [In Persian]
- Gullbekk, E., Skagen, T., Westbye, H., Gasparini, A., Anderson, A., & Lönn-Stensrud, J. (2019). Library interactions: Developing research-based teaching and learning. Nordic Journal of Information Literacy in Higher Education, 11(1). <https://doi.org/10.15845/noril.v11i1.2771>
- Hariri, N., (2016). Principles and Methods of Qualitive Research. Tehran: Islamic Azad University, [In Persian]
- Hassanzadeh, M. (2011). Scientometrics in Organizations as a New Role for Library and Information Science Professionals. Iranian Journal of Information Processing & Management , 26 (4) .1337-1348. [In Persian]
- Hosseini, Z., Izadi, S., & Alizadehsani, M. (2019). Analysis of the internal and external environment of Educational Affairs in University of Mazandaran based on strategic planning. Journal of Educational Planning Studies, 7(14), 97-114. doi: 10.22080/eps.1970.2127[In Persian]
- Huang, H.; Kai Wah Chub, S.; Yuyang Liuc, L.; Zhengc, P.Y. (2017), Understanding User-Librarian Interaction Types in Academic Library Microblogging: A Comparison Study in Twitter and Weibo ,The Journal of Academic Librarianship, 43(4): 329-336 <http://dx.doi.org/10.1016/j.acalib.2017.06.002>

- Jafarzadeh, M. (2014). Designing a conceptual model to evaluate the level of interaction in Iran's electronic education system. PhD thesis, Payam Noor University. [In Persian]
- karamkhani, Z., Salehi Omran, E., Hashemi, S., & Mehralizadeh, Y. (2019). Analysis of obstacles to approach professional advice in Iranian universities with an emphasis on educational planning. *Journal of Educational Planning Studies*, 7(14), 28-47. doi: 10.22080/eps.1970.2130. [In Persian]
- kolaei darabi, R., Taghvaeeyazdi, M. (2019). Study of the effect of educational and research dimensions on sustainable development of universities in order to present a model (Case Study of Mazandaran Islamic Azad Universities). *Journal of Educational Planning Studies*, 7(14), 146-171. doi: 10.22080/eps.1970.2129 [In Persian]
- McBurney, J., Hunt, S., Gyendina, M. L., Brown, S. J., Wiggins, B. A., & Nackerud, S. A. (2020). Library research sprints as a tool to engage faculty and promote collaboration. *Portal: Libraries and the Academy*, 20(2), 305-338. <https://doi.org/doi:10.1353/pla.2020.0016>
- Moradi Moghadam, H. (2019). The Role of Libraries in Research: The Transformation from a Traditional Role to a New Role in Service Delivery. *Vista E-Journal*. Accessed at <https://vista.ir/m/a/moue6> [In Persian]
- Narimani H, Tahmasebi Limooni S, ghiasi M.(2021). Presenting a Model for the effect of research interactions between the Faculty Members and Students with Librarians on Scientific Outputs: a Grounded Theory approach. *Human Information Interaction* . 8(1);82-93. URL: <http://hii.knu.ac.ir/article-1-2956-fa.html> [In Persian]
- Nguyen, T. L., & Tuamsuk, K. (2021). Faculty–librarian administrative structure and collaborative activities supporting teaching and research at Vietnamese universities: A qualitative study. *IFLA Journal*. 47(2), 236-249. doi:10.1177/0340035220944945
- Pourjamshidi, M. (2016). The Study of the Interaction Preferences Power of the Students of Web-based Instruction Courses Learning Styles. *Educational Psychology*, 12(39), 175-197. doi: 10.22054/jep.2016.4123 [In Persian]
- Saif, A. (2014). Modern educational psychology: psychology of learning and education. Edit 6. Tehran: Duran. [In Persian]
- Shahidi, F., Zarif Sanyaani, N. (2013). Interaction in E-learning. *nterdisciplinary Journal of Virtual Learning in Medical Sciences*, 4(3), 49-50 [In Persian]
- Strauss, A. Corbin J (2011). Principles of Qualitative Research Methodology: Basic Theory, Procedures and Methods. Translated by Buick Mohammadi. Tehran: Institute of Humanities and Cultural Studies. [In Persian]
- Tabasi, Z. Sayedi Nazarlu, Tr. (2011). Interaction in the e-learning environment. Rahevard Noor. 36(14). [In Persian]
- Yazdani, F. (2013). Theoretical foundations of e - learning. Tehran: Chapar. [In Persian]
- Yousef, A., (2010) "Faculty Attitudes toward Collaboration with Librarians". *Library Philosophy and Practice (e-journal)*. Paper 512. <http://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/512>.

Zhiyi, S.; Yongminga,L.; Wu, K.; Guo, Y.; Feng, F.; Hui, F.; Niu, Y.; Zheng, Y.(2018). How academic librarians involve and contribute in research activities of universities? A systematic demonstration in practice through comparative studies of research productivities and research impacts. *The Journal of Academic Librarianship*, 44(6), 805-816.
<https://doi.org/10.1016/j.acalib.2018.09.015>

zolfagharian, m., aminbeidokhti, a., & jafari, s. (2018). Structural Relationship of Faculty-Student Interaction and Faculty's Active Teaching Method with Students' Competencies development by Mediating the Knowledge Acquisition %J Journal of Research in Educational Science. 12(40), 181-204. doi:10.22034/jiera.2018.65182. [In Persian].

